ISSN (print) 2708-7530
Наукові перспективи № 2(44) 2024

УДК 330.59:311(477)

https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-784-796

Маляр Микола Миколайович доктор технічних наук, професор, декан факультету математики та цифрових технологій, ДВНЗ «Ужгородський Національний Університет», площа Народна 3, м. Ужгород, 88000, тел.: (066) 853-58-06, https://orcid.org/0000-0002-2544-1959

Доровці Адам Федорович асистент кафедри математики та інформатики, Закарпатський Угорський Інститут імені Ференца Ракоці II, пл. Кошута, 6, м. Берегове, 90202, аспірант кафедри кібернетики і прикладної математики, ДВНЗ «Ужгородський Національний Університет», площа Народна 3, м. Ужгород, 88000.: (096) 816-05-18, https://orcid.org/0000-0003-4038-4945

Половко Іван Іванович аспірант кафедри кібернетики і прикладної математики, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», площа Народна 3, м. Ужгород, 88000, тел.: (066) 711-91-12, https://orcid.org/0000-0001-7128-4846

АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Анотація. Багато дослідників по всьому світу досліджують методи оцінювання рівня добробуту населення. Скільки дослідників, стільки й способів дослідження того, які показники впливають на добробут населення. У цій статті ми проаналізуємо індикатори дослідження OECD (Організація економічного співробітництва та розвитку) на прикладі статистичних даних нашої країни. OECD вимірює добробут на основі таких груп показників, як: житлові умови, доходи, ринок праці, суспільне життя, освіта, навколишнє середовище, громадська активність, здоровя, задоволеність життям, безпека та баланс між роботою та особистим життям.

Щодо житла, то розглядалися такі показники: витрати на житло, житло з базовими зручностями, кількість кімнат на одну особу.

Доходи також досліджувалися за кількома показниками, а саме: чисте багатство домогосподарства, чистий наявний дохід домогосподарства.

Ринок праці, як і у випадку з першими двома індикаторами, також базується на кількох індикаторах: рівень зайнятості, рівень довготривалого безробіття. Розглянуто властивість громади, яка за індексом OECD базується на індикаторі: відсоток людей, які мають родичів і знайомих, до кого можуть звернутися в разі потреби.

Важливим фактором є освіта, де розглянуто 3 індикатори: рівень освіти населення (населення віком 25+ років, що має щонайменше повну загальну середню освіту), навичка студентів (на основі тесту PISA) та очікувана тривалість навчання.

Індикатор стану навколишнього середовища оцінювався з використанням наступних даних: якість води - відсоток людей, задоволених якістю місцевої води, забруднення повітря.

Згідно з індексом OECD, для оцінки індикатора "участь у суспільному житті" використовувався показник явки виборців на останніх виборах.

Також розглянуто характеристику стан здоров'я на основі двох індикаторів: очікувана тривалість життя, самооцінка здоров'я – відсоток людей, які оцінили своє здоров'я як „хороше" або „дуже хороше".

Наступним показником була задоволеність життям. Також було розглянуто критерій безпека, який також базується на двох індикаторах: Умисне вбивство на 100 тис. осіб, наскільки безпечно люди почуваються, гуляючи наодинці вночі.

Ключові слова: дохід, житло, робота, громада, освіта, навколишнє середовище, участь у суспільному житті, здоров'я, задоволеність життям, безпека.

Malyar Mykola Mykolayovych Doctor of Technical Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Mathematics and Digital Technologies, Uzhhorod National University, Narodna Square, 3, Uzhhorod, 88000, tel.: (066) 853-58-06, https://orcid.org/0000-0002-2544-1959

Dorovtsi Adam Fedorovych assistant, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Kossuth square, 6, Berehove, 90202, PhD student, department of cybernetics and applied mathematics, Uzhhorod National University, Narodna Square, 3, Uzhhorod, 88000, tel.: (096) 816-05-18, https://orcid.org/0000-0003-4038-4945

Polovko Ivan Ivanovych PhD student, department of cybernetics and applied mathematics, Uzhhorod National University, Narodna Square, 3, Uzhhorod, 88000, tel.: (066) 711-91-12, https://orcid.org/0000-0001-7128-4846

ANALYSIS OF INDICATORS THAT AFFECT THE LEVEL OF WELL-BEING OF THE POPULATION OF UKRAINE

Abstract. Many researchers around the world are investigating methods of measuring the level of well-being of the population. As many researchers as there are, so are the ways to study which indicators affect the well-being of the population. In this article, we will analyse the indicators of the OECD (Organisation for

Economic Co-operation and Development) study using the example of our country's statistics. The OECD measures well-being based on the following groups of indicators: housing, income, jobs, community, education, environment, civic engagement, health, life satisfaction, safety and work-life balance.

With regard to housing, the following indicators were considered: housing expenditure, dwellings with basic facilities, rooms per person.

Income was also studied by several indicators, namely: household net wealth, household net adjusted disposable income.

The jobs, as in the case of the first two indicators, is also based on several indicators: employment rate, long-term unemployment rate. The article considers the community feature, which, according to the OECD index, is based on the percentage of people who have relatives and friends to whom they can turn to in case of need.

An important factor is education, where 3 indicators are considered: educational attainment (population aged 25+ years with at least a complete upper secondary education), student skills (based on the PISA test) and the years in education.

The environmental indicator was assessed using the following data: water quality - percentage of people satisfied with the quality of local water, air pollution.

According to the OECD index, the indicator of participation in public life was assessed using the voter turnout rate at the last election.

The health status was also assessed based on two indicators: life expectancy and self-reported health - the percentage of people who rated their health as "good" or "very good".

The next indicator was life satisfaction. We also considered the safety criterion, which is also based on two indicators: homicide rate (the number of murders per 100 000 inhabitants), feeling safe walking alone at night.

Keywords: population well-being, income, housing, work, community, education, environment, civic engagement, health, life satisfaction, safety,

Постановка проблеми. Рівень добробуту населення завжди була цікавою темою для багатьох дослідників. Більшість людей думають про добробут людини насамперед з точки зору фінансового та/або економічного благополуччя, але добробут вимірюється за багатьма іншими критеріями. На питання що таке добробут населення прекрасно відповіла спеціальна група, створена урядом Великобританії у 2006. р.: „Добробут це є позитивний фізичний, соціальний та ментальний стан, який є результатом діяльності не тільки індивіда, але й доступності суспільних благ та відносин з іншими людьми. Він є наслідком задоволення базових потреб, відчуття сенсу життя у людей та можливості досягнення важливих для них особистих цілей та участі в суспільному житті. Все вищезазначене має підтримуватися умовами, що включають в себе – гарне здоров’я, фінансову забезпеченість, наявність

оплачуваної роботи, суспільна взаємодопомога, можливість стати членом суспільної групи, щоб виразити свої інтереси, а також здорове та приємне середовище існування" [1].

Через війну в Україні в цій статті ми аналізуємо статистику за 2020-2021 роки. За деякими критеріями ми відходимо від критеріїв, які використовує OECP, і замінюємо їх статистичними даними, які використовуються і є наявнимич в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про аналіз добробуту населення присвячена низка наукових праць, зокрема: Вдовин М.Л. зі співавторами [2.-3.], Палига Є. та Панчишин Т. у [4] здійснюють статистичну оцінку добробуту життя населення в Україні

Мета статті – аналіз статистичних даних які впливають на рівень добробуту населення України у 2020-2021 р. та аналіз індекса якості життя міжнародної організації OECD.

Виклад основного матеріалу. Як зазначено на сайті OECD, „реальний добробут - це щось більше, ніж просто ВВП і статистичні дані". [5] У цій статті ми розглянемо низку інших індикаторів, які також впливають на добробут населення. До розгляду беремо 11 різних груп індикаторів, які також складаються з різних індикаторів. Ми розглянемо основні групи в наступному розрізі: дохід, житло, робота, громада, освіта, навколишнє середовище, участь у суспільному житті, здоров'я, задоволеність життям, безпека і, не в останню чергу, баланс праці та відпочинку.

Почнемо з нашого першого індикатора - житла. OECD оцінює житло за 3 Індикаторами:

- витрати на житло
- житло з базовими зручностями
- кількість кімнат на одну особу

Розглянемо перший індикатор - витрати на житло. В останній оцінці OECD середній показник становив 20% (таблиця 1). Це означає, що люди в середньому в країні, де проводилося опитування OECD, витрачали 20% свого доходу на житло. Населення України за цим показником має хороші результати. Згідно з офіційною статистикою, середньостатистичне українське домогосподарство, залежно від того, де воно проживає - у місті чи селі, у 2020 році витрачало на житло 14,9% та 10,3% свого доходу відповідно. Показники за 2021 рік дещо погіршилися, але все ще становлять 15,8% для міського населення та 11,3% для сільського. Найкращі показники серед країн OECD показала Корея, де на житло витрачається 14,7% доходу населення. Найгірший показник у Словаччині - 27,4%.

Другий індикатор - житло з базовими зручностями.

При виборі житла необхідно враховувати не лише фінансові показники, а й належні умови проживання. У країнах OECD для цього використовується

дуже цікавий індикатор, а саме відсоток населення, які мають мають доступ до приватного туалету зі зливним бачком. В Україні такої статистики немає, але є дані про домогосподарства, які мають доступ до приватної ванни або душові кабіни. За даними OECD, в середньому 97% населення має доступ до приватного туалету зі змивним бачком. В Україні 82,3% населення у 2020 році та 82,4% населення у 2021 році мають доступ до ванни або душу. Однак існує суттєва різниця між міським та сільським населенням. У той час як у 2020 році 93% міського населення мали житло з ванною або душем, лише 59,8% сільського населення мали таку можливість. У 2021 році цей розрив скоротився: 92,6% міського населення мали житло з такою зручностями, тоді як у сільській місцевості цей показник зріс до 60,9%.

Третій індикатор – кількість кімнат на одну особу.

Подібно до попереднього показника, в Україні ми можемо брати до уваги іншу статистику, а саме - житлову площу на одну особу. У кількох словах зазначимо, що згідно з індексом OECD, на середньостатистичну людину в досліджуваних країнах припадає 1,7 кімнати. Але і тут існує величезний розрив між країнами з найкращими та найгіршими показниками. У той час як у країні з найкращим показником - Канаді – 2,6 кімнати на особу, Російська Федерація відстає від неї з показником 1 кімнати на особу, що являється найгіршим показником у цьому індексі. Але, як я вже згадував, в Україні ми розглядаємо цей показник на основі інших доступних параметрів. В Україні в середньому на одну особу припадає 24,3 житлових квадратних метрів. За даними країн ЄС [6], середній показник житлової площі на одну особу становить 33,74 квадратних метрів.

Таблиця 1.

Порівняння індикатора «Житло» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Житло»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
витрати на житло	2020 – 12,6% 2021 – 13,55%	20%
житло з базовими зручностями	2020 – 82,3% 2021 – 82,4%	97%
кількість кімнат на одну особу	24,3 м^2 *	1,7

*За даними країн ЄС [6], середній показник житлової площі на одну особу становить 33,74 квадратних метрів.

Розглянувши житло, перейдемо до наступного індикатору, який також відіграє важливу роль у оцінці ріня добробуту населення, а саме – доходу (таблиця 2) .

Дохід класифікується індексом OECD за двома індикаторами:

- Чисте багатство домогосподарства;
- Чистий наявний дохід домогосподарства.

На жаль, існує дуже мало статистичних даних про чистий добробут домогосподарств українців. Однак ми можемо спиратися на дані World Population Review [7]. Тут експерти оцінили багатство на одного дорослого у 2023 році в розмірі 19 742$.

Набагато більше даних доступно про чистий дохід домогосподарств. На основі статистичних даних у літературі [8] виділяють два типи домогосподарств. Одне з них представляє середній показник на основі розрахунків статистичного управління, а інше - середній показник на основі власних декларацій домогосподарств у 2020 та 2021 роках. Але давайте подивимося, що означають це в цифрах: якщо середній річний дохід домогосподарства у 2020 році становив 5 533,65 $ на рік, то домогосподарства, які задекларували свої доходи, досягли 19 913,84$ на рік.

У 2021 році розрив лише збільшився: у 2021 році домогосподарство мало середній річний дохід у розмірі 6 371,81$, тоді як домогосподарство, яке повідомило про доходи, мало середній річний дохід у розмірі 25 777,37$.

Згідно з індексом OECD, середній річний дохід у країнах OECD становить 30 490$ на рік. Але за індексом OECD існує величезний розрив між країнами з найвищими та найнижчими доходами. Країною з найвищими річним доходом є Сполучені Штати Америки з показником 51 147$. А країною з найнижчим рівнем річного доходу стала Південна Африка з показником 9 338$.

Таблиця 2.

Порівняння індикатора «Дохід» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Дохід»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Чисте багатство домогосподарства;	2023 – 19 742$	323 960$
Чистий наявний дохід домогосподарства.	2020 – 5 533,65$ * 2021 – 6 371,81$ *	30 390$

*за даними домогосподарства які повідомили даний вид доходу мали середній річний дохід у розмірі 19 913,84$ за 2020 р. та 25 777,37$ у 2021 р.

Наступним основним фактором у дослідженні добробуту населення є робота (таблиці 3,4).

При розгляді роботи враховуються два основні індикатори:

- Рівень зайнятості
- Рівень довготривалого безробіття

Рівень зайнятості в Україні у 2020 році для населення працездатного віку (16-59 років для чоловіків, 16-54 роки для жінок) становив 65,6%. У 2021 році

ця статистика дещо погіршилася: рівень зайнятості працездатного населення знизився до 65,3%.

Дещо по-іншому розраховують рівень зайнятості в OECD, де до уваги береться населення віком 15-64 роки. Швейцарія знаходиться на вершині індексу OECD з показником 79,93%. Внизу рейтингу зайнятості знаходиться Південна Африка, де лише 38,52% населення у віці 15-64 років мають офіційну оплачувану роботу.

Рівень довготривалого безробіття включає осіб працездатного віку, які намагаються знайти роботу 12 місяців і більше зі всіх безробітних. В Україні у 2020 році цей показник становив 21,2%. У 2021 році відбулося незначне погіршення, оскільки рівень довготривалого безробіття зріс до 25,1%. На перший погляд, це здається жахливим, і можна було б помилково зробити висновок, що громадяни України не бажають працювати або що в країні недостатньо робочих місць. Однак тут слід враховувати тіньову економіку, яка становила 30% офіційного ВВП у 2020 році і зросла до 32% у 2021 році.

Таблиця 3.

Порівняння індикатора «Робота» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Робота»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Рівень зайнятості	2020 – 65,6% 2021 – 65,3%	66%
Рівень довготривалого безробіття	2020 – 21,2% 2021 – 25,1%	1,3%

Щоб дослідити добробут, нам також потрібні нефінансові індикатори. Одним з таких факторів може бути те, чи можемо ми покластися на когось, у разі потреби. Це може бути близький член сім'ї, родич або друг. У 2023 році 86% українців вважали, що їм є на кого покластися, у разі потреби. Ми все ще трохи відстаємо від середнього показника по OECD, який становить 91%.

Таблиця 4.

Порівняння індикатора «Громада» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Громада»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
відсоток людей, які мають родичів і знайомих, до кого можуть звернутися в разі потреби	2023 – 86%	91%

Наступним важливим індикатором є освіта (таблиця 5). Існує безліч досліджень, які показують, що освіта та рівень добробуту тісно пов'язані між собою. Чим вища якість, чим краща система освіти в країні, тим вищий рівень добробуту. Результати опитування Київського міжнародного інституту соціології за 2021 рік свідчать, що чим вищий рівень освіти людини, тим щасливішою вона себе почуває. Серед опитаних з вищою освітою щасливими себе почували 79%, а серед тих, хто має неповну середню освіту, - лише 61%. Щоб дослідити вплив освіти, ми можемо розглянути різні фактори, наприклад, кількість людей старше 25 років, хто має щонайменше повну загальну середню освіту. На жаль, в Україні такі дані доступні лише за 2001 рік, який показує, що 78,37% населення віком 25+ років має щонайменше повну загальну середню освіту.

Ми розглядали освіту не лише в кількісному, а й в якісному вимірі. Найкращий спосіб оцінити якість системи освіти це проаналізувати результати тесту PISA 2022 року. На жаль, учні писали цей тест не в комфортних умовах, їх відволікали кілька повітряних тривог, але вони все одно набрали похвальний середній бал - 440 балів. Середній показник по OECD склав 478 балів. Сінгапур набрав найвищий бал - 560. Найменше балів набрала Монголія - 405.

В освіті до уваги брали ще один індикатор - очікувану тривалість навчання населення. Цей показник становить 14,9 років як у 2020, так і в 2021 році відповідно до ІРЛ (Індексу людського розвитку).

Таблиця 5.

Порівняння індикатора «Освіта» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Освіта»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Рівень освіти населення (населення віком 25+ років, що має щонайменше повну загальну середню освіту)	2001 – 78,37%	79%
Навичка студентів (на основі тесту PISA)	2022 – 440 балів	478 балів
Очікувана тривалість навчання	2020 і 2021 – 14,9 років	18 років

У цій статті ми вже розглянули низку важливих індикаторів, необхідних для оцінки добробуту населення, і наступним індикатором, який ми розглянемо, є навколишнє середовище (таблиця 6). Для вивчення стану довкілля OECD перевіряє два індикатори:

- Якість води – відсоток людей, задоволених якістю місцевої води
- Забруднення повітря

У 2013 році 43% людей були задоволені якістю місцевої води. У тому ж році середній показник для країн, що не є членами ЄС, становив 44%.

Наступний показник, який ми розглядаємо, - це забруднення повітря. Забруднення повітря наразі є однією з найважливіших екологічних проблем, що безпосередньо впливає на якість життя людей. Незважаючи на те, що докладається багато зусиль для контролю забруднення повітря за допомогою різних методів, вплив забруднення повітря на здоров'я продовжує погіршуватися в усьому світі. OECD враховує концентрацію PM2.5 у повітрі як показник забруднення повітря. PM2.5 - це мікроскопічні тверді або рідкі частинки у повітрі діаметром менше 2.5 мікронів. На жаль, згідно з публікацією Всесвітньої організації охорони здоров'я за 2023 рік, в Україні концентрація PM2.5 у повітрі становить 14 μg/м^3.

Таблиця 6.

Порівняння індикатора «Навколишнє середовище» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Навколишнє середовище»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Якість води – відсоток людей, задоволених якістю місцевої води	2013 – 43%	84%
Забруднення повітря	2023 – 14 μg/м^3	14 μg/м^3

Наступний індикатор - Участь у суспільному житті (таблиця 7). Даний індикатор може бути добре представлений рівнем участі населення у виборах. Чим вищий показник явки, тим більша легітимність обраної влади. Середній показник OECP за цим індикатором становить 69%. В Україні, згідно з даними ТЦК, явка на останніх виборах становила 62,07%.

Таблиця 7.

Порівняння індикатора «Участь у суспільному житті» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Участь у суспільному житті»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Явка на останніх виборах	62,07%	69%

Також повинні враховувати здоров'я при дослідженні добробуту населення (таблиця 8). Індекс OECD визначає його за двома показниками:

- Очікувана тривалість життя
- Самооцінка здоров’я – відсоток людей, які оцінили своє здоров’я як „хороше” або „дуже хороше”

Середня очікувана тривалість життя в нашій країні становить 72,01 року. Як і в багатьох інших країнах, очікувана тривалість життя жінок більша, ніж чоловіків. Різниця між очікуваною тривалістю життя жінок і чоловіків в Україні набагато більша, ніж в середньому по OECD. Очікувана тривалість життя жінок в Україні становить 76,98 років, тоді як чоловіків - лише 66,92. Середня очікувана тривалість життя в країнах OECD - 81 рік. Жінки в цих країнах живуть в середньому на 5 років довше, ніж чоловіки. Середня очікувана тривалість життя жінок становить 83,6 року, а чоловіків - 78,3.

Самооцінка стану здоров'я в нашій країні, на жаль, погіршується. Згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології, у 2019 та 2020 роках майже 50% людей вважали своє здоров'я хорошим або дуже хорошим, тоді як у 2021 році лише 40%. В індексі OECD в середньому 68% людей вважають, що їхнє здоров'я є хорошим або дуже хорошим.

Таблиця 8.

Порівняння індикатора «Здоров'я» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Здоров'я»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Очікувана тривалість життя	72,01 рік	81 рік
Самооцінка здоров’я – відсоток людей, які оцінили своє здоров’я як „хороше” або „дуже хороше”	2020 – ~50% 2021 – ~40%	~68%

Наступний індикатор в індексі OECD – задоволеність життям (таблиця 9). OECD вимірює задоволеність життям за шкалою від 0 до 10 балів, середній бал серед країн OECD становить 6,7. В Україні Київський міжнародний інститут соціології провів аналогічне опитування у 2019 році, вимірюючи задоволеність за шкалою від 1 до 5, де 1 - цілком не задовольняє, а 5 - цілком задовольняє. В Україні середній бал склав 3,4 за даною шкалою, а у відсотковому співвідношенні: 48% людей були повністю задоволені своїм життям, 27% - наскільки задоволені, настільки й не задоволені а 19% - не задоволені своїм життям.

Таблиця 9.

Порівняння індикатора «Задоволеність життям» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Задоволеність життям»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Задоволеність життям	2019 – 3,4 (на шкалі від 1 до 5)	6,7 (на шкалі від 0 до 10)

Наступний індикатор в індексі OECD – безпека (таблиця 10). Особиста безпека є одним з найважливіших елементів добробуту людини. OECD розраховує індекс безпеки на основі двох різних показників:

- Умисне вбивство на 100 тис. осіб.
- Наскільки безпечно люди почуваються, гуляючи наодинці вночі

Перший індикатор підраховує кількість умисних вбивств на 100 000 осіб. Очевидно, що чим нижчий цей показник, тим безпечнішою вважається країна. Середній показник по OECD - 2,6. В Україні цей показник трохи гірший за середній по OECD, і становило - 3,8 випадків на 100 тис. осіб за даними [12] у 2021 році. Опитування numbeo [13] показує, що 46,9% людей в Україні почуваються в безпеці, гуляючи ввечері наодинці.

Таблиця 10.

Порівняння індикатора «Безпека» між Україною і з середнім значенням OECD

Індикатори «Безпека»	Значення в Україні	Середнє значення OECD
Умисне вбивство на 100 тис. осіб.	2021 – 3,8	2,6
Наскільки безпечно люди почуваються, гуляючи наодинці вночі	46,9%	77%

Висновки. У цій статті розглянуто основні показники, визначені індексом OECD. Дані були взяті з різних вітчизняних та зарубіжних джерел статистичних даних, опитувань та досліджень. Дана стаття показує, що питання визначення рівня добробуту населення є багатогранним. Проаналізовано індикатори які тісно зв’язані з добробутом населення, а саме: дохід, житло, робота, громада, освіта, навколишнє середовище, участь у суспільному житті, здоров'я, задоволеність життям, безпека. Подальші дослідження будуть пов’язані з побудовою математичних моделей для даних показників.

Подяки. Роботу виконано в рамках держбюджетної науково-дослідної теми Ужгородського національного університету “Методи обчислювального інтелекту для обробки і аналізу даних” (номер державної реєстрації 0121U109279).

Література:

1. Steuer N., Marks N. (2008). Local Well-being: Can we Measure it? — [Електронний ресурс] Режим доступу: https://youngfoundation.org/wp-content/uploads/2013/02/Local-Wellbeing-Can-we-Measure-it-September-2008.pdf

2. Вдовин М.Л., Зомчак Л.М., Міщук Т.В. (2022). Аналітика сучасного стану добробуту населення україни. Економіка та суспільство 39, https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77 — [Електронний ресурс] Режим Доступу:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1419/1366

3. Вдовин М.Л., Міщук Т.В. (2022). Рейтингування регіонів україни за показниками добробуту населення. Серія «Економіка і менеджмент», випуск 1 (91), https://doi.org/10.32782/bsnau.2022.1.1 — [Електронний ресурс] Режим Доступу:https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/251/162

4. Палига Є.М., Панчишин Т.В. (2007) Рівень добробуту населення України у статистичному вимірі. Наукові записки 2 (12) — [Електронний ресурс] Режим Доступу: http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-12/17.pdf

5. Офіційний сайт: Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс] Режим Доступу: https://www.oecdbetterlifeindex.org/#/50525555555

6. [Електронний ресурс] Режим Доступу: https://entranze.enerdata.net/

7. Professor Anthony Shorrocks, Professor James Davies, Dr. Rodrigo Lluberas (2022). Global Wealth Databook 2022. Credit Suisse Research Institute. [Електронний ресурс] Режим Доступу: https://worldpopulationreview.com/country-rankings/average-net-worth-by-country

8. Статистичний збірник. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] Режим Доступу: https://csrv2.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/07/zb_vrd_21.pdf

9. Юлія Сахно (2021). Самооцінка щастя населенням україни, грудень 2021. Київський Міжнародний Інститут Соціології [Електронний ресурс] Режим Доступу: https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1097&page=1&t=7

10. Офіційний сайт: Індекс Людського Розвитку URL:https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/UKR

11. Показники здоров'я та навколишнього середовища України. Статистичний збірник. Всесвітня організація охорони здоров'я (2023) URL: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/country-profiles/environmental-health/environmental-health-ukr-2023.pdf?sfvrsn=ee2b44a9_5&download=true

12. Офіційний сайт: Knoema URL:https://knoema.com/atlas/Ukraine/Homicide-rate

13. Офіційний сайт: Numbeo URL:https://www.numbeo.com/crime/country_result.jsp?country=Ukraine

References:

1. Steuer, N., Marks, N. (2008). Local Well-being: Can we Measure it? *youngfoundation.org* Retrieved from https://youngfoundation.org/wp-content/uploads/2013/02/Local-Wellbeing-Can-we-Measure-it-September-2008.pdf [in English].

2. Vdovin, M.L., Zomchak, L.M., Mishhuk, T.V. (2022). Analitika suchasnogo stanu dobrobutu naselennja ukraïni [Analysis of the current state of well-being of the population of Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo - Economy and Society*, 39, https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1419/1366 [in Ukrainian].

3. Vdovin, M.L., Mishhuk, T.V. (2022). Rejtinguvannja regioniv ukraïni za pokaznikami dobrobutu naselennja [Ranking of the regions of Ukraine according to indicators of population well-being]. *Serija «Ekonomika i menedzhment» - Economics and Management Series*, 1 (91), https://doi.org/10.32782/bsnau.2022.1.1 Retrieved from https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/251/162 [in Ukrainian].

4. Paliga, Є.М., Panchishin, T.V. (2007) Riven' dobrobutu naselennja Ukraïni u statistichnomu vimiri [The level of well-being of the population of Ukraine in a statistical dimension]. *Naukovi zapiski - Scientific notes*, 2 (12). Retrieved from http://nz.uad.lviv.ua/static/media/2-12/17.pdf [in Ukrainian].

5. Oficijnij sajt: Organizacija ekonomichnogo spivrobitnictva ta rozvitku [Official website: Organization for Economic Cooperation and Development]. *www.oecdbetterlifeindex.org* Retrieved from https://www.oecdbetterlifeindex.org/#/50525555555 [in Ukrainian].

6. *entranze.enerdata.net* Retrieved from https://entranze.enerdata.net/ [in Ukrainian].

7. Professor Anthony Shorrocks, Professor James Davies, Dr. Rodrigo Lluberas (2022). Global Wealth Databook 2022. Credit Suisse Research Institute. *worldpopulationreview.com* Retrieved from https://worldpopulationreview.com/country-rankings/average-net-worth-by-country [in English].

8. Statistichnij zbirnik. Derzhavna sluzhba statistiki Ukraïni [Statistical collection. State Statistics Service of Ukraine]. *csrv2.ukrstat.gov.ua* Retrieved from https://csrv2.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/07/zb_vrd_21.pdf [in Ukrainian].

9. Julija, Sahno (2021). Samoocinka shhastja naselennjam ukraïni, gruden' 2021 [Self-assessment of happiness by the population of Ukraine, December 2021]. *www.kiis.com.ua* Retrieved from https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1097&page=1&t=7 [in Ukrainian].

10. Oficijnij sajt: Indeks Ljuds'kogo Rozvitku [Official site: Human Development Index]. *hdr.undp.org* Retrieved from https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/UKR [in Ukrainian].

11. Pokazniki zdorov'ja ta navkolishn'ogo seredovishha Ukraïni [Indicators of health and environment of Ukraine]. *cdn.who.int* Retrieved from https://cdn.who.int/media/docs/default-source/country-profiles/environmental-health/environmental-health-ukr-2023.pdf?sfvrsn=ee2b44a9_5&download=true [in Ukrainian].

12. Oficijnij sajt: Knoema [Official website: Knoema]. *knoema*.com Retrieved from https://knoema.com/atlas/Ukraine/Homicide-rate [in Ukrainian].

13. Oficijnij sajt: Numbeo [Official website: Numbeo]. *www.numbeo*.com Retrieved from https://www.numbeo.com/crime/country_result.jsp?country=Ukraine [in Ukrainian].